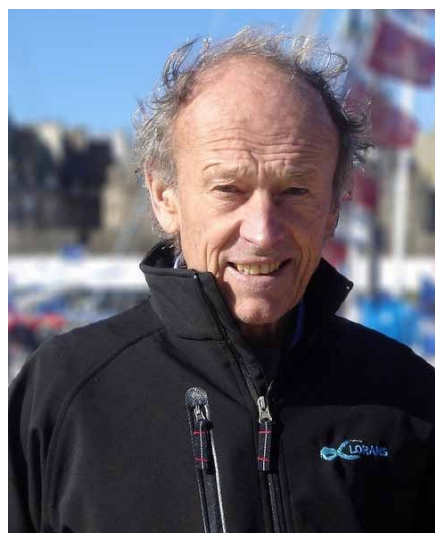

Legenda Route du Rhum

MIKE BIRCH

Skončila desátá Route du Rhum, největší sólová transatlantická regata. Startuje v Saint Malo a cílem je Pointe-à-Pitre na ostrově Guadeloupe. Vítězem prvního ročníku byl fenomenální Kanadčan Mike Birch. Jako David dokázal porazit mnoho Goliášů.

text **Jiří Brožek**
foto **Archiv**

M

Mike se narodil 1. listopadu 1931 v kanadském Vancouveru. Jeho jachtařská kariéra začala pozdě, ale přinesla mu mnoho velkých úspěchů. Pozdě začala a také velmi pozdě skončila. Fenomenální Kanaďan se chtěl postavit na start transtatlantické doublehanded regaty Two Star ještě v roce 2012, tedy v 81 letech. To se už bohužel nepodařilo. I tak byl konec jeho kariéry ukázkou toho, že uvnitř jachtaři nestárnou.

Počátky multihullů

Na konci závodu osamělých mořeplavců OSTAR v roce 1976 obdivovalo mnoho jachtařských vědátorů a znalců malý trimaran o délce 32 stop. Necháпали, jak mohl skončit na druhém místě velké transatlantické regaty. Favoritem závodu byl v tom roce Alain Colas se svou 236 stop dlouhou čtystěžňovou jednotrupou jachtou Club Mediterranee. Vzhledem k problémům s takeláží však musel přerušit plavbu v Halifaxu, aby mohl závod odstranit. V cíli byl penalizován 58 trestnými hodinami. Favorizovaná nejdelší

loď závodu skončila až na 5. místě. V závodu zvítězil Eric Tabarly na lodi Pen Duick VI. Jeho jednotrupá jachta byla dlouhá 73 stop. Mike Birche na 32 stop dlouhém trimaranu Third Turtle porazil jen o 1 den a 17 minut. Nepoměr v nákladech na účast v regatě byl přítom enormní.

Byl to poslední velký závod osamělých mořeplavců, při kterém byla první v cíli jednotrupá loď. Bylo neuvěřitelné, vidět vedle sebe malinký Mikeův trimaran Third Turtle pod stěžni Club Mediterranee. Pro Mika ohromný úspěch. Překvapivé druhé místo. Nikoli však vítězství.

Přichází Mike Birch – Route du Rhum 1978

O dva roky později, když se Mike Birch objevil v prvním ročníku závodu Route du Rhum, předvedl stejný trik znovu – avšak mnohem efektivněji. Tentokrát zvítězil, i když v poměru k délce závodu takřka neuvěřitelným rozdílem. Před favorizovaným Michele Malinovským doplul do cíle jen o 98 sekund dříve.

Jachtařský souboj byl sveden mezi Davidem a Goliášem, jak často závod komentovala tehdejší média. Davidem byl v tomto kon-

textu nazván trimaran Olympus Photo Mika Birche o délce 39 stop (necelých 12 m), Goliášem 21 m dlouhá jednotrupá jachta Kriter V typu slup v režii francouzského jachtaře Michela Malinovského. Kriter V přijel do cíle o 98 vteřin za Olympus Photo. Kanaďan slavil obrovské vítězství. Jejich fantastický duel až do cíle 3800 mil dlouhého závodu se stal námořní legendou. Mikeovo vítězství znamenalo potvrzení převahy vícetrupých lodí v moderním off-shore jachtingu. Dodnes si zaslouží pamatuji i skutečnost, že Goliáš Malinovskí o sobě před startem nechal slyšet v řadě médií a na přednáškách, které sám organizoval. Zatímco David, jak říkali Kanaďanu Birchovi a jeho trimaranu, se choval vždy velmi skromně.

Cesta na moře

Birch přišel k plachtění pozdě. Jako by prožil už několik životů předtím. Poté, co rodák z Vancouveru dokončil univerzitu, začal pracovat ve zlatém dole a pak na ropné plošině. Také zkoušel štěstí jako honák dobytka – kovboj.

První chuť a vůni oceánu zažil až při práci na různých nákladních lodích, na jejichž pa-

Dole

Do desátého ročníku Route du Rhum vyrazila i dvojice trimaranů, které byly sesterskými loděmi Olympus Photo, na němž Mike Birch porazil v prvním ročníku Kriter V. Jedním z nich byl žlutý Acapella.

” Birch přišel k plachtění pozdě. Jako by prožil už několik životů předtím. Poté, co rodák z Vancouveru dokončil univerzitu, začal pracovat ve zlatém dole a pak na ropné plošině. Také zkoušel štěstí jako honák dobytka – kovboj.

loubách cestoval do Evropy a Afriky. Později si sbalil svůj kufr a trvale se usadil v Británii. Tam se setkal s manželkou Josephine, se kterou měl dvě děti, a začal pracovat jako nájemný skipper. Vozil lodě po celém světě. Bylo mu přes 40 let, když vyzkoušel první závod na lodi Aurora (Figaro) v roce 1972. Poučen z chyb, které při regatě udělal,

koupil trimaran vyrobený ze sklolaminátu. Byl navržený Dickem Newickem, tehdejší stoupající hvězdou vícetrupých jachet. Jeho ohromující výkon v závodě OSTAR 1976 z něj udělal hrdinu sólového jachtingu i proto, že ztělesňoval nadšence, amatéra. Právěho ducha závodu. Na rozdíl od demonizovaného a favorizovaného Alaina

Nahoře: Mike Birch představuje svůj trimaran Michelu Malinovskimu.

Dole: Toto byla největší loď na startu OSTAR 1976 Club Med Alaina Colase. Birch ji dokázal porazit.

Nahoře: Druhý ze sesterských trimaranů Birchova Olympus Photo v letošní Route du Rhum.

Vlevo: Kriter V dojel druhý v prvním ročníku Route du Rhum a startoval i letos.

Colase. Následná Route de Rhum 1978 byla vykřičníkem jeho kariéry. Znovu porazil silnějšího. Dokázal potenciál vícetrupých jachet. S minimálním rozpočtem a sám porážel největší týmy.

Po celou dobu Birch úzce spolupracoval s britským designérem vícetrupých lodí Nigelem Irensem, který získal jméno stavbou 18,3 m dlouhého trimaranu Apricot, na němž závodil britský jachtař Tony Bullimore. Nejvýraznějším mezníkem jejich spolupráce byl vznik 24,3 m dlouhého kataranu TAG Heuer postaveného na závod Quebec – St. Malo v roce 1984.

Přestože závod nevyhrál, vytvořil nový světový rekord a během 24 hodin uplul 524 mil. S Mikem na palubě byl tenkrát i letošní vítěz Route du Rhum Loick Peyron. Tento rekord nebyl překonán dalších 10 let.

Atlantik – domácí hřiště

Navzdory tomu, že Mike Birch vstoupil do závodního jachtingu tak pozdě, v uplynulém století se stal Atlantský oceán jeho závodním kolbištěm. Stejně jako v ročníku závodu Route de Rhum (až do roku 2002, téměř čtvrt století závodu) byl na startech závodů OSTAR, Transat Jacques Vabre a Quebec – St. Malo. Mike Birch se prosadil mezi nejlepší světové jachtaře sólové i v závodech a soutěžích s posádkou. V roce

1985 zvítězil v závodu Monaco – New York na lodi Formule Tag Heuer, dále v roce 1989 vyhrál regatu Lorient – Saint-Barth – Lorient na lodi Fujicolor.

Přestože se stával stále známějším a úspěšnějším, jeho lodě rostly do délky i složitosti, ve skutečnosti zůstal vždy tichým, skromným a kamarádkým člověkem s přátelským duchem. Birch nejvíc ze všech solových jachtařů působil dojmem člověka, který zůstane věrný duchu čistého sportu. Stejně jako zakladatel závodu OSTAR Blondie Hasler.

Když se Olivier de Kersauson zeptal Birche, proč se v Route du Rhum 1978 pustil tak daleko na jih, Birch odpověděl: „Protože jsem hledal pasáty. Modré moře, ne zelené. Na severu jsem nepotkal žádnou létající rybu. Musel jsem plout za nimi.“

Nato Kersauson podotkl: „Jak můžete soutěžit s muži, kteří mluví s létajícími rybami?“

Poslední Transat Jacques Vabre

Na start posledního velkého závodu přes Atlantik se Mike Birch postavil v roce 2007. Šlo o doublehanded Transat Jacques Vabre. Ve třídě IMOCA (18,28 m dlouhé závodní jachty) startoval na palubě Great American III spolu s Richem Wilsonem. V době startu bylo Mikeovi 76 let. Když vyplouvala Great American III z přístavu Le Havre na moře, statisíce diváků povzbuzovali Mika Birche. Všichni mu přáli, aby doplul do cíle. Všichni věděli, že tento vyjimečný muž je na startu závodu nejspíše naposled. Great American III doplula poslední ve své kategorii. Přesto to bylo rozloučení ve velkém stylu. A stále to byl stejný Mike Birch. Tichý, nenápadný, skromný muž, který miloval moře. ▲

Vlevo

Mike Birch dokázal závodit až do vysokého věku. Ještě v 76 letech absolvoval Transat Jacques Vabre na lodi IMOCA.

VIDEO

<http://www.ina.fr/video/I10140610/route-du-rhum-arrivee-birch-et-malinovsky-video.html>